

Karlińska wigilia

13 grudnia przed Karlińskim Ośrodkiem Kultury odbyła się Karlińska Wigilia połączona z kiermaszem świątecznym. Wydarzenie zgromadziło licznych mieszkańców gminy i nie tylko, stając się okazją do wspólnego przeżywania przedświątecznego czasu.

Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą odprawioną w kościele pw. św. Michała Archaniola w Karliniu. Po nabożeństwie ulicami miasta przeszedł korowód św. Mikołaja, który dotarł na ul. Parkową, wzbudzając duże zainteresowanie uczestników, w szczególności dzieci.

Podczas spotkania władze gminy oraz zaproszeni goście złożyli mieszkańcom świąteczne życzenia – zdrowia, spokoju, rodzinnego ciepła oraz pomyślności w nadchodzącym roku. Nie

zabrakło również tradycyjnego dzielenia się opłatkiem.

W programie znalazły się także występy artystyczne dzieci i młodzieży połączone ze wspólnym koledowaniem, które wprowadziło uczestników w bożonarodzeniowy nastrój.

Najmłodsi otrzymali upominki od Św. Mikołaja, co spotkało się z dużą radością i entuzjazmem.

Podczas spotkania można było rozgrzać się zimową herbatą bądź gorącym barszczem, a także skosztować pysznych pierogów. Równoległe odbywał się kiermasz świąteczny, podczas którego mieszkańcy mogli nabyć świąteczne ozdoby, drobne upominki bądź domowe wypieki.

Dziękujemy wszystkim osobom, które włączyły się w organizację Karlińskiej Wigilii oraz mieszkańcom Karlina i okolic za liczne przybycie!

**PARAFIALNY
BAL CHARYTATYWNY**

31.01.2026 19:00 REMIZA OSP KARLINO

260zł/os.

POCZĘSTUNEK
ZIMNE I CIEPŁE NAPOJE
TANCE – DJ MARCIN WAWRYNIUK
LICYTACJE CHARYTATYWNE
% WE WŁASNYM ZAKRESIE
WIĘCEJ INFORMACJI TEL. 608838924

**Składamy Państwu najserdeczniejsze
życzenia spokojnych Świąt oraz pomyślności
w Nowym Roku**

Piotr Woś
Burmistrz Karlina

Beata Klepuszewska
Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Karliniu

**LUKROWANA
GWIAZDKA**

... podzielmy się świętami ...

Zgłoszenia osób chętnych do zaangażowania się
pod nr 660 760 620.

/z ratusza/

Szanowni
Państwo,Piotr Woś
BURMISTRZ KARLINA

Bardzo dziękuję, że tak licznie uczestniczyliście w naszym gminnym spotkaniu – Wigili Karlińskiej. Ten przedświąteczny czas wypełniony jest często pośpiechem, obowiązkami, szybkimi zakupami i pędem przygotowań, dlatego tym bardziej cieszę się, że wspólnie zatrzymaliśmy się na chwilę, żeby zadbać o relacje, o wspólnotę, którą tworzymy i w której żyjemy. To spotkanie świąteczne ma dla mnie szczególny wymiar, kiedy uda się zebrać sołectwa, występujące dzieci, orkiestrę, rękodzielników i dużo dobrych osób, które wspólnie tworzą fantastyczną atmosferę tego spotkania. Dziękuję Wam wszystkim, którzy byliście zaangażowani w organizację, jak również wszystkim uczestnikom. Bardzo się cieszę, że mogliśmy się spotkać.

Koniec roku to również czas podsumowań i patrząc na ten mijający rok uważam, że był to dla naszej gminy bardzo dobry rok. Pojawili się nowi inwestorzy, którzy planują inwestycje w naszej gminie, firma Yinlun planuje budowę kolejnej hali produkcyjnej – to dobry znak i sygnał, że rozwój gminy idzie we właściwym kierunku. Realizujemy inwestycje, które będą dodatkowo wspierać ten rozwój gospodarczy. Bardzo ważne są również te inwestycje, które bezpośrednio wpływają na życie mieszkańców, a do takich należą nowe świetlice w Karścinie i Karlinie. To naprawdę piękne obiekty, które doskonale wpisują się w aktywne działania na terenach wiejskich. Jedną jest już oficjalnie otwarta razem z inwestycją drogową, która zmieniła oblicze Karścina, a drugą otworzymy jeszcze przed świętami. Rozpoczęliśmy przebudowę drogi do Lubiechowa. Wiem, że będzie to utrudniało codzienne dojazdy, ale z pewnością zakładany efekt jest tego wart. Rozstrzygnęliśmy kolejne przetargi zarówno na inwestycje – nowy plac zabaw przy żłobku już powstaje, a z nowym rokiem ruszą prace termomodernizacyjne w budynku w Krukowie realizowane w ramach pilotaży WFOŚiGW na termomodernizację budynków tzw. popegeerowskich. Działamy z małą retencją, a KTBS ogłosił już postępowanie na wyłonienie wykonawcy na remont budynków mieszkalnych przy ul. Koszalińskiej, gdzie powstanie 8 nowych mieszkań. Doposażamy się również w sprzęt w ramach zarządzania kryzysowego – to zabezpieczenie, które pomoże nam sprawniej reagować we wszelkich sytuacjach kryzysowych.

Mamy wiele ambitnych planów na kolejne lata, ale o tym już w kolejnym numerze.

Życzę Państwu zdrowych i pogodnych Świąt Bożego Narodzenia, wypełnionych radością i ciepłem kontaktów z Bliskimi. Niech to będzie dobrze spędzony czas, a nadchodzący Nowy Rok niech przyniesie pomyślność, bezpieczeństwo, spełnienie planów i marzeń oraz wiele osobistych i zawodowych sukcesów.

Wesołych Świąt!

SOŁECTWO KARŚCINO MA POWÓD DO DUMY!

Oczekiwane inwestycje

6 grudnia, w Karścinie, odbyło się uroczyste otwarcie dwóch niezwykle ważnych inwestycji dla lokalnej społeczności: kompleksowo wyremontowanej drogi oraz nowo wybudowanej świetlicy wiejskiej.

Oba projekty znacząco poprawiają jakość życia mieszkańców z jednej strony zapewniając bezpieczny i komfortowy dojazd do miejscowości, z drugiej tworząc

przestrzeń sprzyjającą integracji i aktywnościom społecznym. Nowa świetlica wiejska stanie się sercem miejscowości, miejscem, w którym mieszkańcy będą mogli organizować wydarzenia kulturalne, warsztaty, zebrania czy zajęcia dla dzieci i seniorów. Z kolei odnowiona droga to ważny element infrastruktury, który ułatwi codzienne funkcjonowanie i zwiększy bezpieczeństwo wszystkich użytkowników. Uroczystość była okazją do po-

dziękowania zaangażowanym osobom oraz podkreślenia, jak ważne są inwestycje podnoszące komfort życia w naszych sołectwach. Karścino zyskało nie tylko nową infrastrukturę, ale przede wszystkim przestrzeń do budowania jeszcze silniejszej, zintegrowanej społeczności. Dziękujemy wszystkim, którzy przyczynili się do realizacji tych projektów!

Projekt pn. „Budowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej

w miejscowości Karścino, gm. Karlino” został dofinansowany z Rządowego Funduszu POLSKI ŁĄD: PROGRAM INWESTYCJI STRATEGICZNYCH w kwocie 1 883 821,32. Całkowita wartość inwestycji wynosi: 1 922 266,66.

Inwestycja pn. „Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Karścino, gm. Karlino” uzyskała dofinansowanie z:

– Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, w ramach umowy z Samorządem Województwa Zachodniopomorskiego – 502 504,00 zł
– Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa – do 2 178 109,69 zł.
Całkowita wartość inwestycji wynosi 3 017 925,68 zł.

Strefa się rozwija

Pod koniec 2024 roku w Karlinie podpisano umowy z wykonawcami największego projektu inwestycyjnego w regionie pn. „Rozwój strefy przemysłowej „Karlino” położonej na terenie Gminy Karlino”.

Teren pod przyszły park przemysłowy otrzymał w 2023 roku dofinansowanie w wysokości ponad 61 mln złotych z rządowego Programu Polski Łąd.

W ramach zadania rozbudowana zostanie m.in. oczyszczalnia ścieków w Karlinie, stacje uzdatniania wody w miejscowości Redlino i Daszewo, wybudowa-

wane zostaną sieci wodociągowe, kanalizacyjne. Powstaną także nowe drogi wraz z niezbędnym oświetleniem i infrastrukturą teletechniczną.

Realizacja projektu otwiera przed Gminą Karlino realną szansę na przyciągnięcie nowych inwestorów, gotowych zagospodarować przygotowany teren i rozwijać działalność w korzystnych warunkach oferowanych przez Słupską Specjalną Strefę Ekonomiczną. Przewidziany do zagospodarowania obszar jest imponujący, ponieważ obejmuje aż 163 hektary, tworząc przestrzeń o ogromnym potencjale rozwojowym dla całego regionu.

DOCENIENI ZA WOLONTARIAT

W Homanit Arenie odbył się Karliński Dzień Wolontariusza – wyjątkowe wydarzenie, podczas którego doceniliśmy osoby, które swoją energią i zaangażowaniem zmieniają nasze lokalne społeczności.

Tego dnia szczególne słowa uznania trafiły do ponad 300 lokalnych wolontariuszy, którzy na co dzień poświęcają swój czas, by pomagać innym. Dzięki nim nasza gmina tętni życiem, wsparciem i dobrymi inicjatywami.

Podczas uroczystości nie za-

brakło serdecznych podziękowań, symbolicznych wyróżnień i wspólnej radości z możliwości spotkań osób, dla których pomaganie stało się pasją. Karliński Dzień Wolontariusza przypominał, jak wielką wartość ma zaangażowanie społeczne i jak

wiele dobrego można zrobić razem.

Jeszcze raz dziękujemy wszystkim wolontariuszom za ich czas, serce i oddanie – to dzięki Wam nasza społeczność staje się silniejsza i bardziej otwarta.

Piosenka bez cenzury

11 grudnia odbyła się II edycja Przeglądu Piosenki Zaangażowanej „Ocenzurowano” – wydarzenia, które łączy muzykę z refleksją nad historią, wartościami społecznymi oraz dziedzictwem narodowym. Podczas przeglądu młodzi wykonawcy zaprezentowali utwory nawiązujące do okresu przemian politycznych, społecznych i gospodarczych w Polsce.

Na scenie wystąpili uczniowie Szkoły Podstawowej w Karliniu, Szkoły Podstawowej w Karwinie, Zespołu Szkół w Karliniu, a także nauczyciele i wychowawcy, którzy na co dzień dbają o kształtowanie świadomości historycznej i patriotycznej młodego pokolenia. W ich wykonaniu zabrzmiały pieśni i piosenki będące artystycznym świadectwem minionych czasów – utwory, które w sug-

stywny sposób oddają atmosferę walki o wolność, marzeń o lepszej przyszłości oraz wartości ważnych dla polskiej tożsamości.

Przebieg był nie tylko muzyczną prezentacją, lecz również żywą lekcją historii i zaproszeniem do wspólnej refleksji. Widzowie mogli na nowo odkryć znaczenie muzyki w kształtowaniu społecznej świadomości oraz jej wpływ na rozumienie przeszłości przez młode pokolenia.

Organizatorami wydarzenia byli: społeczność Zespołu Szkół w Karliniu, Karliński Ośrodek Kultury, Regionalne Centrum Turystyki i Sportu w Karliniu – będące jednocześnie gospodarzem festiwalu – oraz Gmina Karlino. Dzięki ich współpracy tegoroczna edycja „Ocenzurowano” stała się wartościowym i inspirującym spotkaniem, które na długo pozostanie w pamięci uczestników.

W obiektywie

Nagroda dla kustosa

Krystian Zalewski, pracownik Muzeum Ziemi Karlińskiej, otrzymał wyróżnienie w konkursie „Zachodniopomorskie Wydarzenie Muze-

alne Roku 2024” w kategorii Działalność edukacyjna za realizację projektu „KARLINOPOLIS”. To wyjątkowe osiągnięcie, ponieważ konkurs ten co roku honoruje najciekawsze inicjatywy muzealne w województwie za-

chodniopomorskim – wystawy, projekty edukacyjne, działania wydawnicze i konserwatorskie. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się w Muzeum Narodowym w Szczecinie, w Oddziale Sztuki Współczesnej. Serdecznie gratulujemy!

PAMIĘTNY WYBUCH ROPY!

W Muzeum Ziemi Karlińskiej odbyło się uroczyste otwarcie naszej najnowszej wystawy poświęconej erupcji ropy i gazu na szybie Daszewo-1 z 1980 roku.

Na wystawie prezentowane są niepublikowane dotąd fotografie autorstwa Kazimierza Jurkowskiego, opatrzone jego autorskim komentarzem, który wprowadza w kulisy pracy przy dokumentowaniu akcji gaszenia płonącej ropy. Zapraszamy do Muzeum Ziemi Karlińskiej!

Kamery za granty sołeckie

W Karwinie uruchomiono monitoring uruchomiony w ramach Grantu Sołeckiego 2025.

W oficjalnej uroczystości uczestniczyli zaproszeni goście, w tym Anna Bańkowska – wice-marszałkini Województwa Zachodniopomorskiego, która wspólnie z Piotrem Wosiem – burmistrzem Karlina, sołtysiem Andrzejem Gmitrzukiem oraz uczniami Szkoły Podstawowej w Karwinie dokonała symbolicznego przecięcia wstęgi.

Po części oficjalnej Magdalena Radzińska z Urzędu Miejskiego w Karliniu przeprowadziła ciekawe warsztaty na temat prawidłowej segregacji odpadów, zachęcając najmłodszych do troski o środowisko naturalne już od wczesnych lat.

Dzieci wzięły również udział w akcji „Mandarynka czy Cytrynka”, podczas której wspólnie ze Strażą Miejską i Policją nagra-

dzały kierowców przestrzegających przepisów słodką mandarynką, natomiast ci, którzy dopuścili się wykroczenia, musieli spróbować kwaśnej cytryny.

Monitoring skierowany jest na przejście dla pieszych i miejsce składowania odpadów, co przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa osób korzystających z przejścia oraz do zapobiegania aktom wandalizmu i nielegalnemu składowaniu odpadów.

Zadanie pn. „Budowa monitoringu wizyjnego w miejscu segregacji śmieci w Karwinie” zrealizowano w ramach Konkursu Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego „GRANTY SOŁECKIE 2025”.

Granty zamienione na traktor

W Koziej Górze odbyło się uroczyste przekazanie nowego traktora, zakupionego w ramach zadania pn. „Zakup traktora dla Koziej Góry – poprawa estetyki i bezpieczeństwa”, zrealizowanego w ramach Konkursu Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego „GRANTY SOŁECKIE 2025”.

Nowy sprzęt z pewnością przyczyni się do poprawy estetyki sołectwa, a w okresie zimowym zwiększy bezpieczeństwo mieszkańców, umożliwiając sprawne odśnieżanie dróg.

Podczas spotkania odbyło się symboliczne rozwiązanie wstęgi, próbna jazda traktorem, a na zakończenie uczestnicy zostali zaproszeni na poczęstunek.

Serdecznie gratulujemy mieszkańcom Koziej Góry oraz wszystkim, którzy przyczynili się do realizacji tego przedsięwzięcia!

Ścieżka przez historię

W Koziej Górze odbyło się oficjalne otwarcie ścieżki historyczno-edukacyjno-spacerowej, zrealizowanej w ramach projektu „O czym szumią lipy. Ścieżka historyczno-edukacyjno-spacerowa w Koziej Górze”.

Inicjatywę przygotowała nieformalna grupa mieszkańców, która otrzymała dofinansowanie z Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych

MOC MAŁYCH SPOŁECZNOŚCI.

Nowo powstała ścieżka prowadzi przez malowniczą aleję lipową, wzdłuż której ustawiono tablice przedstawiające historię Koziej Góry, lokalne ciekawostki oraz archiwalne fotografie. Na trasie znalazła się również ławeczka, zachęcająca do chwili odpoczynku. Ścieżka prowadzi w kierunku istniejącego lapidarium, które stanowi ważny element dziedzictwa miejscowości.

Podczas uroczystości Marzena Zajfert, inicjatorka projektu, podkreśliła znaczenie pielęgnowania historii lokalnej i budowania więzi między mieszkańcami. W tworzenie ścieżki włączyli się uczniowie Zespołu Szkół w Karliniu, mieszkańcy Koziej Góry, a także sołtys miejscowości, Józef Patapczyk. Merytoryczne wspar-

cie przy opracowaniu treści tablic zapewnił kustosz muzeum, Krystian Zalewski.

Ścieżka „O czym szumią lipy” to nie tylko miejsce spacerów, ale również przestrzeń, w której historia i wspólne działanie mieszkańców spotykają się w jednym projekcie.

Moc Małych Społeczności-Program Wsparcia Organizacji Pozarządowych

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych Moc Małych Społeczności

MIESZKANIA DLA REPATRIANTÓW

Zakończył się remont w trzech mieszkaniach przeznaczonych dla osób polskiego pochodzenia powracających do kraju w ramach polityki repatriacyjnej.

Gmina Karlino otrzymała na ten cel wsparcie z budżetu państwa z rezerwy celowej „Pomoc dla repatriantów”, w ramach zadania „Lokal dla repatrianta”, na podstawie porozumień zawar-

tych z Wojewodą Zachodniopomorskim z kwietnia 2025 r.

Dofinansowanie wynosi 292 050 zł dla mieszkania przy ul. Bogusława X 1/2. Taką samą kwotę dofinansowania otrzymało

mieszkanie przy ul. plac Jana Pawła II 1/11, a lokal przy ul. Szczyńskiej 14/5 uzyskał 204 799,20 zł. Łączna wysokość dofinansowania to 788 899,20 zł.

Prace remontowe zakończono 13 listopada, a obecnie trwa wyposażanie i meblowanie mieszkań. W styczniu w lokalach powitamy nowych mieszkańców.

W obiektywie

Bus dla osób z niepełnosprawnościami

24 listopada, w śnieżnej aurze, odbyło się uroczyste poświęcenie busa, który będzie służył Niepublicznemu Ośrodkowi Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczemu w Karliniu.

Zakup ten został dofinansowany przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami. Mamy nadzieję, że nowy pojazd będzie się dobrze sprawował przez długie lata!

Cenna wymiana doświadczeń

10 grudnia w Karlinie odbyło się spotkanie informacyjne skierowane do lokalnych przedsiębiorców oraz osób planujących założenie własnego biznesu.

Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli kluczowych instytucji wspierających przedsiębiorczość w regionie, którzy zaprezentowali aktualne programy, możliwości dofinansowań oraz narzędzia ułatwiające rozwój działalności gospodarczej.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Koszalińskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Centrum Inicjatyw Gospodarczych Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie, Pomorskiej Agencji Rozwoju Regionalnego zarządzającej Słupską Specjalną Strefą Ekonomiczną, Polskiej Fundacji

Przedsiębiorczości oraz Fundacji „Karkonosze dla Każdego”.

Jednym z punktów wydarzenia była prezentacja pani Kariny Potapczyk – prezes Fundacji „Karkonosze dla Każdego”. Prelegentka omówiła ideę łączenia skuteczności biznesowej ze społeczną odpowiedzialnością. Zwróciła uwagę, że działania prospołeczne nie tylko pomagają potrzebującym, ale również wzmacniają pozycję i wizerunek firm, zwiększając zaufanie klientów oraz motywację pracowników. Fundacja od lat angażuje się w inicjatywy wspierające dzieci z trudnych środowisk, a jej doświadczenia pokazują, że przedsiębiorstwa wspierające lokalne projekty społeczne osiągają wymierne korzyści biznesowe.

Spotkanie w Karlinie było oka-

zją do wymiany doświadczeń, nawiązania współpracy i zdobycia praktycznej wiedzy na temat możliwości wsparcia rozwoju działalności gospodarczej w regionie. Uczestnicy podkreślali, że takie

inicjatywy są niezwykle potrzebne, ponieważ pozwalają przedsiębiorcom skuteczniej wykorzystywać dostępne programy i budować silną, lokalną gospodarkę.

Nagroda za przedsiębiorczość

iNET Media Group, firma z siedzibą w Karlinie, realizuje ważne inwestycje z pomocą Funduszy Europejskich. Podpisane zostały dwie umowy, dzięki którym przedsiębiorstwo otrzyma dofinansowanie na kluczowe projekty wzmacniające jego pozycję na rynku światłowodowym oraz wspierające rozwój gospodarczy Pomorza Zachodniego.

Planowane inwestycje obejmują zakup nieruchomości oraz

uruchomienie nowych, automatycznych i modułowych linii produkcyjnych służących do wytwarzania patchcordów i pigtaili światłowodowych.

Projekty są realizowane w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego, a łączna kwota dofinansowania wynosi niemal 8 mln złotych. Cieszymy się, że w naszym regionie mamy tak ambitnych przedsiębiorców – gratulujemy!

Ulice na nowo

W Karlinie pojawiło się kilka nowych tablic z nazwami ulic. Poprzednie, po wielu latach służby, stały się mało czytelne. Teraz zastąpiły je estetyczne i trwałe oznaczenia, które posłużą mieszkańcom przez kolejne lata. To pierwszy etap działań, które w przyszłości mogą objąć także pozostałe tablice.

Tablice zostały wykonane przez karlińskiego przedsiębiorcę, pana Kamila z iWallDesign.

W obiektywie

Dzień białej laski

Piotr Woś – burmistrz Karlina oraz jego zastępca Magdalena Jaworska-Dużyńska wzięli udział w spotkaniu zorganizowanym przez Polski Związek Niewidomych Koło w Białogardzie z okazji Dnia Białej Laski. Podczas wydarzenia złożyli uczestnikom serdeczne życzenia oraz wręczyli drobne upominki – herbatę na jesienne wieczory. Spotkanie było okazją do rozmowy na temat współpracy pomiędzy Gminą a Związkiem, aby jak najlepiej wspierać osoby niewidome i niedowidzące.

WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ „ISKIERKA” W KARLINIE

Ciągle się rozwijamy

Choć Warsztat Terapii Zajęciowej w Karlinie działa już od wielu lat, wciąż nie wszyscy wiedzą, jak szeroka i różnorodna jest jego codzienna działalność. Warto więc przybliżyć, czym zajmuje się na co dzień – zarówno wewnątrz placówki, jak i w lokalnej społeczności.

Wewnątrz Warsztatu dba się o rozwój osobisty uczestników, ich rehabilitację społeczną i zawodową, a także o zdobywanie nowych umiejętności. Na zewnątrz zaś

placówka aktywnie współpracuje z licznymi instytucjami i organizacjami lokalnymi, m.in. z Urzędem Miejskim, Karlińskim Ośrodkiem Kultury, firmą Homanit, Homanit Areną – uczestnicy porządkują parki, ścieżki rowerowe, tereny nad rzekami oraz cmentarz komunalny.

Współpraca ta obejmuje m.in. przygotowywanie wyjątkowych upominków i gadżetów, udział w szkoleniach, a także wymianę

doświadczeń. Warsztat angażuje się również w działania na rzecz lokalnego środowiska, realizowane wspólnie z KTBS-em i Homanit Areną – uczestnicy porządkują parki, ścieżki rowerowe, tereny nad rzekami oraz cmentarz komunalny.

Dodatkowo Warsztat po raz drugi zaprosił panie dyrektorki lokalnych jednostek na warsztaty rękodzieła świątecznego. Spotkanie spotkało się z pozytywnym odbiorem i już zaplanowano ko-

lejne – tym razem wielkanocne.

Dzięki wsparciu życzliwych instytucji Warsztat może realizować swoje zadania jeszcze skuteczniej. Firma Homanit udziela dotacji finansowej na dojazdy uczestników oraz przekazuje płyty wykorzystywane podczas zajęć. Fundacja „Zdążyć z Miłością” zakupiła dla Warsztatu kosiarkę i pilarkę, co znacząco ułatwia bieżące prace.

Każdy, kto przygląda się działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej, może zobaczyć, że jest on ważną, aktywną częścią lokalnej społeczności.

Warsztat zaprasza osoby z niepełnosprawnościami oraz mieszkańców Karlina do odwiedzin i poznania jego codziennej pracy.

50 lat razem

W październiku odbyła się uroczystość 50-lecia związku małżeńskiego Heleny i Zdzisława Okupskich. Podczas jubileuszu małżonkowie zostali uhonorowani Medalami za Długoletnie Pożycie Małżeńskie, przyznanymi przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Z okazji tego wyjątkowego święta składamy Państwu Okupskim serdeczne życzenia: dużo zdrowia, spokoju, radości z każdego dnia oraz wielu kolejnych lat przepełnionych miłością i wzajemnym szacunkiem.

HALLOWEEN

dla dzieci i dorosłych. Mieszkańcy wspólnie bawili się, przygotowując dekoracje czy zbierając słodkości, a uśmiechów nie było końca!

Daszewo

Kozia Góra

Daszewo

Kowańc

Kozia Góra

Lubiechowo

Pobłocie Wielkie

Zwartowo

KINO PEŁNE GROZY

31 października w Regionalnym Centrum Sportu i Turystyki odbyło się wydarzenie dla najmłodszych – Kino na leżakach z okazji Halloween.

Na uczestników czekała bajka „Coco”, która wprowadziła dzieci w kolorowy, meksykański świat pełen muzyki, emocji i rodzinnych wartości. Seans odbył się w przyjaznej atmosferze – na wygodnych leżakach wśród halloweenowych dekoracji.

Dyniowe przedszkole

Z okazji Dnia Dyni dzieci z Przedszkola Miejskiego w Karlinie przeniosły się do prawdziwej dyniowej krainy, pełnej zabawy, śmiechu i ciekawych odkryć.

Na początku poznały to niezwykle warzywo z każdej strony. Oglądały różne odmiany dyni – małe, duże, okrągłe i podługne. Dowiedziały się, że dynia nie tylko pięknie wygląda, ale jest także bardzo zdrowa i smaczna. Poznały również różne potrawy, które można z niej przygotować.

W salach odbywały się dyniowe zabawy ruchowe, eksperymenty oraz zajęcia plastyczne. Dzieci turlały dynie, brały udział w wesołych konkursach i tańczyły w rytm muzyki. Powstały także wspaniałe prace plastyczne – kolorowe dynie wykonane z bibuły i innych materiałów.

Nie zabrakło również małej kulinarnej przygody – dzieci wspólnie kosztowały pysznych dań i przekąsek z dyni. Cały dzień upłynął w radosnej, jesiennej atmosferze. Przedszkolaki miały okazję nie tylko świetnie się bawić, ale także poznały wiele ciekawostek o dyni – symbolu jesieni.

Karlino zakochane w dyni

Karlino tej jesieni zaszalało na pomarańczowo! Wszystko za sprawą projektu „Dyniowelove dla rodziny”, który udowodnił, że z dyni można zrobić właściwie wszystko: zupę, balsam, lampion, a nawet... okazję do świetnej zabawy.

Zacząło się od warsztatów kosmetycznych z Aleksandrą Łojek z Gandelinka Park Kędrzyno, podczas których z pestek dyni powstały toniki, maseczki i balsamy do ust. Potem przyszła pora na kulinarne eksperymenty u Bodzia: były placki, zupy, sałatki i chipsy. Wreszcie nadszedł czas na warsztaty kreatywne. Dzieci, rodzice i dziadkowie wycinali, malowali, przyklejali i odkrywali, że dynia potrafi być jednocześnie piękna, straszna i zabawna. Całość zwieńczył finałowy event w parku pod hasłem „Nie taka dynia straszna”. Było słodkie poszukiwanie cukierków, zupa dyniowa od Bodzia, nagrody dla uczestników warsztatów i wystawa pomysłów mieszkańców. Zawiódł prąd, ale nie strażacy, którzy dostarczyli agregat prądotwórczy.

Na deser powstał przepiśnik „Dyniowelove inspiracje”, czyli zbiór najlepszych pomysłów mieszkańców gminy na wykorzystanie dyni w kuchni, kosmetyce i dekoracjach. Efekt? Prawdziwa pomarańczowa bomba kreatywności! Jeszcze kilka egzemplarzy jest do wzięcia. Projekt realizowała grupa nieformalna z Centrum Usług Społecznych w Karlinie przy wsparciu Stowarzyszenia

na Rzec Domacynskiego Ośrodka Spotkań. Sfinansowany został ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Programu „Moc Małych Społeczności”.

Projekt odpowiadał na realne kryzysy, z którymi mierzą się dziś rodziny, dając im przestrzeń do bycia razem, oderwania się od trudności i budowania relacji społecznych w bezpiecznej, twórczej atmosferze. Bo w Karlinie nawet zwykłe warzywo potrafi zjednoczyć ludzi.

„Moc Małych Społeczności-Program Wsparcia Organizacji Pozarządowych w województwie zachodniopomorskim”

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych Moc Małych Społeczności

ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W KARLINIE

Nowa szansa na samodzielność

Spółdzielnia Socjalna Feniks z Karlina rozpoczęła realizację projektu, który ma szansę realnie zmienić życie osób z niepełnosprawnościami. Dzięki wsparciu Funduszy Europejskich dla Pomorza Zachodniego 2021-2027, Zakład Aktywności Zawodowej (ZAZ) w Karlinie poszerzy swoją działalność o nową branżę gastronomiczną, obejmującą usługi cateringowe i bankietowe.

Projekt „Zakład Aktywności Zawodowej w Karlinie szansą na samodzielność” realizowany będzie od października 2025 roku do listopada 2027 roku, a jego trwałość zapewniona została do końca 2029 roku. W ramach przedsięwzięcia wsparciem objętych zostanie 20 nowych uczestników – mieszkańców gminy Karlino i gminy wiejskiej Białogard – posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, w tym osoby z autyzmem, niepełnosprawnością intelektualną oraz chorobami psychicznymi.

Nowa przestrzeń, nowe kompetencje

W ramach projektu zaadaptowane zostaną pomieszczenia kuchenne i sala konsumpcyjna, wyposażone zgodnie z wymogami technicznymi i sanitarnymi. Uczestnicy wezmą udział w cyklu szkoleń gastronomicznych – od kuchni włoskiej po zasady BHP – oraz w dwóch wizytach studyjnych w podmiotach ekonomii społecznej. Dla każdego z nich opracowana zostanie indywidualna ścieżka reintegracji, uwzględniająca diagnozę sytu-

acji, zasoby, potrzeby i predyspozycje.

Wsparcie zapewni zespół specjalistów: psycholog, pedagog, doradca zawodowy oraz animator pracy, który będzie towarzyszył uczestnikom w procesie wdrażania nowych umiejętności i obowiązków zawodowych.

Efekty społeczne i zawodowe

Celem projektu jest nie tylko rozwój ZAZ, ale przede wszystkim zwiększenie samodzielności

i kompetencji osób z niepełnosprawnościami. Dzięki nowej branży gastronomicznej, uczestnicy będą mogli zdobyć praktyczne doświadczenie zawodowe, poczuć się potrzebni i aktywni społecznie. Poszerzenie oferty usług ZAZ w Karlinie to także odpowiedź na lokalne potrzeby – zarówno mieszkańców, jak i instytucji, które coraz chętniej korzystają z usług społecznych i integracyjnych.

Wartość projektu

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Całkowita wartość projektu oraz wysokość wkładu Funduszy Europejskich zostaną podane po podpisaniu umowy.

#FunduszeUE #FunduszeEuropejskie #ZAZKarlino #SpółdzielniaFeniks #Integracja #Pomorz Zachodnie

Święto pracownika socjalnego

Z okazji Dnia Pracownika Socjalnego burmistrz Karlina – Piotr Woś wraz z sekretarzem gminy – Jarosławem Stepczyńskim odwiedzili Centrum Usług Społecznych w Karlinie.

Podczas spotkania przekazał serdeczne życzenia całemu zespołowi na ręce Pani Dyrektorki Katarzyny Gryszun, dziękując

jednocześnie za codzienne zaangażowanie, profesjonalizm i wrażliwość na potrzeby mieszkańców.

Również życzymy wszystkim Pracownikom Socjalnym dużo zdrowia, satysfakcji z wykonywanej pracy, poczucia sensu podejmowanych działań oraz nieustającej energii i życzliwości ze strony tych, którym pomagacie.

DOMACYNO

Społeczność, która działa razem

W Domacynie zakończył się projekt „Domacyno silne wobec kryzysów – integracja, edukacja, bezpieczeństwo!”, realizowany przez Koło Gospodyń Wiejskich „Stokrotki” w ramach rządowego programu „Moc Małych Społeczności”.

Inicjatywa miała na celu wzmocnienie lokalnej odporności na sytuacje kryzysowe, rozwój kompetencji mieszkańców oraz pogłębienie więzi społecznych.

Jednym z kluczowych rezultatów projektu był remont wiaty przy świetlicy wiejskiej, która obecnie pełni funkcję punktu zbiorczego w sytuacjach awaryjnych oraz miejsca spotkań integracyjnych. W centrum wsi zainstalowano również multimedialną tablicę ogłoszeń, umożliwiającą szybkie przekazywanie informacji o zagrożeniach, wydarzeniach i działaniach Koła Gospodyń Wiejskich.

W ramach projektu zorganizowano cykl szkoleń dla mieszkań-

ców, którzy zdobyli praktyczną wiedzę z zakresu bezpieczeństwa i współpracy kryzysowej.

Zwieńczeniem działań była uroczysta impreza integracyjna, podczas której zaprezentowano efekty projektu, podziękowano

zaangażowanym osobom i zorganizowano wspólne aktywności, konkursy oraz poczęstunek. Wydarzenie zgromadziło wiele osób i stało się symbolicznym momentem wzmocnienia lokalnej wspólnoty.

Moc Małych Społeczności-Program Wsparcia Organizacji Pozarządowych

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych Moc Małych Społeczności

W gminie pojawił się Mikołaj

W sołectwach gminy Karlino z okazji Mikołajek pojawił się wyjątkowy gość – sam święty Mikołaj, który odwiedził najmłodszych mieszkańców i wręczył grzeczным dzieciom upominki. Szczególne podziękowania kierujemy do firmy Enertrag za wsparcie organizacji Mikołajek w sołectwie Syrkowice!

Niepodległość w Karlinie

11 listopada obchodziliśmy 107. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Tego dnia mieszkańcy, przedstawiciele instytucji, organizacji oraz służb mundurowych zebrali się, by wspólnie uczcić ten dzień w duchu patriotyzmu.

Tegoroczne obchody Narodowego Święta Niepodległości w Karlinie rozpoczęły się uroczystą mszą świętą w intencji Ojczyzny, odprawioną w kościele parafialnym pw. Św. Michała Archanioła. Po nabożeństwie mieszkańcy wraz z Wojskową Asystą Honorową z 8. Koszalińskiego Pułku Przeciwlotniczego oraz Orkiestrą Wojskową z Koszalina wspólnie przemaszzerowali pod obelisk, niosąc w dłoniach białoczerwone flagi.

Pod obeliskiem odbyła się główna część uroczystości. W imieniu burmistrza Karlina i jego zastępcy okolicznościowe przemówienie wygłosił sekretarz Gminy Karlino – pan Jarosław Stepczyński. Następnie przedstawiciele lokalnych instytucji, organizacji i grup społecznych złożyli kwiaty oraz zapalili znicze, oddając hołd tym, którzy walczyli o niepodległość Polski.

Uroczystość uświetniło podniesienie flagi państwowej na maszt, salwa honorowa oddana przez żołnierzy oraz wspólne odśpiewanie Mazurka Dąbrowskiego.

Zwieńczeniem obchodów był występ najmłodszych mieszkań-

ców Karlina – przedszkolaków z grupy „Biedroneczki”, którzy w Karlińskim Ośrodku Kultury zaprezentowali wzruszający program artystyczny przygotowany specjalnie na tę okazję.

Cieszy nas, że tak wielu mieszkańców Karlina i okolic wzięło udział w uroczystościach, co pokazuje, że pamięć o historii i miłość do Ojczyzny są wciąż żywe w naszych sercach.

DZIECIŃSTWO BEZ PRZEMOCY

NIEPODLEGŁOŚĆ W SZKOLE

W placówkach oświatowych w Karlinie odbyły się uroczystości z okazji Narodowego Święta Niepodległości. Dzieci i młodzież w szkołach oraz przedszkolach uczliły to ważne dla Polaków święto w wyjątkowy sposób.

Dzieci z Przedszkola im. Kubusia Puchatka w Karlinie przygotowały patriotyczne przedstawienie, w którym nie zabrakło tańców, wierszy i piosenek o Polsce. Gościem uroczystości był m.in. burmistrz Karlina Piotr Woś, który chętnie włączył się w zabawę – zmierzył się z quizem o polskość, a następnie próbował odgadnąć kilka charakterystycznych polskich smaków: mleka, soku z buraka i soku z ogórków.

Nie zabrakło również wspólnego odśpiewania hymnu narodowego, który rozbrzmiał w auli Karlińskiego Ośrodka Kultury w wykonaniu dzieci i zaproszonych gości.

Kolejny punkt świętowania Dnia Niepodległości odbył się pod obeliskiem. Uczniowie Zespołu Szkół w Karlinie zgromadzili się, by w ramach ogólnopolskiej akcji „Szkoła do hymnu” wspólnie zaśpiewać „Mazurka Dąbrowskiego”. W ten sposób społeczność szkolna włączyła się w ogólnopolskie obchody i symbolicznie uczciła odzyskanie przez Polskę niepodległości.

Podobne uroczystości zorganizowano także w szkołach podstawowych w Karlinie, Karwinie, Daszewie i Karścinie. Uczniowie przygotowali tam piękne przedstawienia patriotyczne.

Uroczystości w przedszkolach i szkołach były pełne radości, patriotyzmu i dumy z bycia Polakiem. Ich uczestnicy pokazali, że pamięć o historii i miłość do ojczyzny można pielęgnować już od najmłodszych lat.

19 listopada 2025 roku na Placu przed Urzędem Miejskim w Karlinie odbył się finał ogólnopolskiej kampanii „Dzieciństwo bez przemocy”, której inicjatorami są Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę we współpracy z Krajową Koalicją na rzecz Ochrony Dzieci. Wydarzenie zgromadziło mieszkańców miasta, którzy wspólnie wzięli udział w wyjątkowej Alei Światła.

Plac przed Urzędem Miejskim wypełnił się światłem i symbolicznymi lampionami dobra, a budynek urzędu, Przedszkole Miejskie w Karlinie, Karliński Ośrodek Kultury, Wioska Dziecięca SOS oraz Regionalne Centrum Turystyki i Sportu zostały podświetlone na czerwono – kolor sprzeciwu wobec przemocy i wsparcia dla dzieci. Organizatorzy podkreślają, że akcja ma na celu budowanie świadomości, że każde dziecko zasługuje na miłość, szacunek i bezpieczeństwo.

W przygotowanie finału aktywnie włączyli się również uczniowie Zespołu Szkół w Karlinie, którzy specjalnie na potrzeby Alei Światła wykonali autorskie projekty lampionów.

W wydarzeniu uczestniczyły także lokalne jednostki OSP. Remiza OSP Daszewo wraz z MDP Daszewo również rozświetliła się na czerwono, dając wyraz solidarności z najmłodszymi.

Również lokalne placówki edukacyjne prowadziły działania w ramach kampanii. W Przedszkolu Miejskim w Karlinie dzieci uczestniczyły w zajęciach poświęconych emocjom, bezpieczeństwu oraz wzajemnemu szacunkowi i życzliwości. Poprzez zabawy, rozmowy i aktywności najmłodsi uczyli się, jak reagować w trudnych sytuacjach oraz budować pewność siebie.

W szkołach podstawowych obchody Międzynarodowego Dnia Przeciwdziałania Przemocy wobec Dzieci przybrały szeroką formę. W Szkole Podstawowej w Karścinie pedagog i psycholog szkolny prowadził zajęcia uczące rozpoznawania różnych form przemocy, reagowania w sytuacjach zagrożenia oraz rozwijania umiejętności komunikacji. Uczniowie uczestniczyli także w lekcjach online – klasy VI wzięły udział w Cyberlekcji 3.0 o cyberprzemocy, a klasy II i III w lekcji Sieciaki.pl dotyczącej szkodliwych treści w Internecie. Starsze klasy realizują program profilaktyczny „RÓWIEŚNICY” Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, mający na celu przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej.

W Szkole Podstawowej w Karwinie uczniowie wszystkich klas

wzięli udział w szkolnym apelu, obejrzeni film edukacyjny o przemocy i uczestniczyli w warsztatach klasowych, podczas których omawiano różne formy przemocy i sposoby przeciwdziałania agresji. Szkoła przygotowała także gazetki tematyczne i zachęcała społeczność szkolną do ubioru w kolorze czerwonym – symbolem solidarności w walce z przemocą.

Przeciwdziałanie przemocy to nie tylko wydarzenie jednorazowe, ale codzienne działania, które budują bezpieczną i wspierającą społeczność. Dziękujemy wszystkim, którzy wzięli udział w tym wyjątkowym dniu – Wasza obecność, wsparcie i zaangażowanie mają ogromne znaczenie. Razem pokazaliśmy, że Karlino świeci dobrem!

MIKOŁAJKOWE MORSY

Wieczne Mikołajkowe Morsowanie „Morsy w blasku księżyca” w Karlinie było prawdziwą zimową przygodą! Wydarzenie zorganizowane na Przystani Kajakowej WODNIK, przyciągnęło wielu miłośników zimnych kąpiel, dobrej zabawy i świątecznej atmosfery.

Już o 17:00 w okolicy mostu pojawiły się kolorowe iluminacje, które stworzyły magiczny nastrój, a zapach ogniska i pieczonych kiełbasek unosił się nad rzeką. Nie zabrakło również rozgrzewającej herbatki zimowej, która skutecznie podnosiła temperaturę uczestników.

Atrakcją, która wywołała najwięcej śmiechu, była beczka z lodowatą wodą oraz zapadnią. Zadanie polegało na celowaniu piłką w wyznaczony punkt – jeśli rzut był celny, osoba siedząca na zapadni wpadała prosto do beczki. Nie brakowało odważnych ochotników: kilku śmiazków z uśmiechem przyjęło wyzwanie i wylądowało w lodowatej wodzie ku uciesze publiczności.

Najmłodszych i dorosłych ucieszyła wizyta specjalnego gościa z Laponii – Świętego Mikołaja, który rozdawał słodkości i pozował do pamiątkowych zdjęć na swoim tronie.

Do dyspozycji uczestników

była również plenerowa sauna, ścianka do zdjęć oraz oczywiście najważniejszy punkt wieczoru – morsowanie w blasku księżyca. Wspólna kąpiel w rzece, przy świątecznej muzyce i w atmosferze radosnego świętowania, stworzyła niezapomniane chwile.

Dziękujemy osobom zaangażowanym w organizację wydarzenia oraz służbom, które czuwały nad bezpieczeństwem uczestników. Słowa uznania kierujemy również do wszystkich morsów – zarówno tych doświadczonych, jak i osób, które zdecydowały się na swoją pierwszą kąpiel!

Koncert na ludowo

25 listopada sala Karlińskiego Ośrodka Kultury zamieniła się w prawdziwą scenę koncertową. Najmłodsi mieszkańcy naszej gminy zaprezentowali swoje talenty podczas gminnego Przeglądu Piosenki Ludowej „Ludowe Nutki”.

Wydarzenie zgromadziło dzieci z miasta i gminy Karlino, które zachwyciły publiczność barwnymi strojami, uśmiechem i muzyczną energią.

Pod opieką swoich wychowawców dzieci przygotowały różnorodne piosenki ludowe – od znanych melodii po mniej oczywiste utwory z tradycji regionalnych. Małym artystom towarzyszyły proste choreografie, dzięki którym występ był barwny, wesoły i pełen dziecięcej spontaniczności.

Na uczestników czekały upominki przygotowane dla każdej grupy, co dodatkowo podkreśliło atmosferę wspólnoty i współpracy. Po części artystycznej wszyscy zostali zaproszeni na słodki poczęstunek, który był świetną okazją do rozmów, wymiany wrażeń i wspólnego świętowania.

Gratulujemy wszystkim maluchom i ich wychowawcom wspólnych występów i do zobaczenia za rok!

Mozna by sądzić, że piekarstwo jako zawód obecny od wieków, pozostaje nam bliskie i znajome. Jednak analiza współczesnej gospodarczej mapy Karlina pokazuje, że nie ma tu już żadnej piekarni produkującej na miejscu pieczywo, które na co dzień spożywamy. Ekspansja dużych sieci handlowych oraz masowa produkcja w wielkich zakładach od lat prowadzi do konsolidacji rynku, skutkując zamykaniem niewielkich, lokalnych piekarni. Historia karlińskiego piekarnictwa, zapoczątkowana w połowie XIX wieku, zakończyła się podobnie jak tradycja domowego wypieku chleba – stopniowym zanikiem tej praktyki.

Umiejętność wypieku chleba i innych wyrobów piekarniczych w małych miasteczkach oraz na wsiach przez stulecia była zajęciem przekazywanym z pokolenia na pokolenie. Pieczywa nie kupowano w sklepach – jego sprzedaż nie była opłacalna, a mieszkańcy i tak woleli wypiekać je samodzielnie, dostosowując ilość do własnych potrzeb. Wypieki odbywały się zazwyczaj w piecach domowych, umieszczonych na terenie gospodarstw lub w specjalnie wznoszonych piecach wspólnotowych, z których mogli korzystać wszyscy mieszkańcy wsi czy miasteczka. W tym drugim przypadku z wyprzedzeniem ogłaszano, kiedy piec będzie gotowy do użytku, aby każdy mógł przygotować swoje ciasto.

Dopiero uprzemysłowienie i związane z tym ograniczenie czasu na zajęcia domowe oraz migracje zarobkowe ze wsi do miast wymusiły powstanie pierwszych piekarni i sklepów z pieczywem. W Karlinie proces ten rozpoczął się w połowie XIX wieku, choć początkowo nie był związany z działalnością cechową. Pod koniec tego stulecia w mieście działało już kilka piekarni, stanowiących zaczątek lokalnego rzemiosła piekarniczego, a w ślad za ich rozwojem zaczęto organizować wtedy struktury cechowe, które ostatecznie doprowadziły do powstania miejscowego cechu piekarzy do którego należały między innymi Dygowo i Rymań.

Dzięki spisanim wspomnieniom trzech przedwojennych karlińskich piekarzy, opubli-

Interesujące historie z dawnej Ziemi Karlińskiej – cz.102

Karlińskie piekarnie

Na zdjęciu widoczna po prawej piekarnia – cukiernia Otto Müslera (częściowo zakryta drzewem), po lewej sklep brata piekarza – Waltera

kowanym na początku lat 80. XX wieku w „Körliner Zeitung”, dysponujemy dziś bogatym źródłem informacji o historii tego rzemiosła w mieście.

Jedną z najstarszych karlińskich piekarni była założona w 1862 roku piekarnia Ferdynanda Hägera, mieszcząca się przy dzisiejszej ulicy Szczecińskiej 5. W 1902 roku zakład

przejął jego syn Eberhardt, który prowadził go aż do 1939 roku. Tuż po zdobyciu tytułu czeladnika, chcąc pogłębić swoje umiejętności lub szukając nowych wyzwań, wyjechał na pewien czas do Ameryki. Po powrocie jako ceniony już piekarz, Eberhardt Häger aktywnie działał w miejscowym cechu – szkolił uczniów i zasiadał w komisji egzaminacyjnej.

W tamtym okresie piekarnia nie mogła funkcjonować bez dodatkowego zaplecza gospodarczego, gdyż byłoby to całkowicie nieopłacalne. Dlatego rodzina Häger prowadziła własne gospodarstwo rolne, czym zabezpieczała dostawy zboża. Niezbędny był również koński zaprzęg, wykorzystywany do przewożenia zboża do młyna, mąki do piekarni oraz drewna do opalania pieca. Niejednokrotnie piekarnie stanowiły także uzupełnienie działalności gastronomicznej – wyszynku lub restauracji – tak jak w przypadku rodziny Häger. Nietrudno więc sobie wyobrazić, jak wielostronna i wymagająca była to praca, dalece wykraczająca poza samo wypiekanie chleba.

Eberhardt Häger był w Karlinie postacią doskonale znaną, zwłaszcza z poczucia humoru i licznych anegdot, które przez lata krążyły wśród mieszkańców. Jedną z najbardziej znanych opowiadała o zakładzie, jaki zawarł a który mówił, że pojedzie do Kołobrzegu w roboczym stroju prosto z piekarni i pozwoli obsłużyć się w najlepszym hotelu w mieście. Jak łatwo się domyślić, piekarz o takiej fantazji zakład ten wygrał, zyskując sobie jeszcze większą sympatię klientów.

Do najstarszych karlińskich zakładów należała również piekarnia Technow, mieszcząca się przy dawnym Rynku 13 (Plac Jana Pawła II), założona pomiędzy 1860 a 1870 ro-

kiem. Podobnie jak w wielu innych rodzinnych przedsiębiorstwach, po pierwszym właścicielu piekarnię przejął jego syn, który prowadził ją do 1924 roku. Następnie zakład był wynajmowany kolejnym piekarzom, aż w 1937 roku wraz z przylegającą posesją został wykupiony przez mistrza piekarskiego Ericha Kaapke.

Trzecią piekarnią w kolejności powstania był zakład Otto Müslera przy Rynku 8, założony między 1870 a 1880 rokiem. Tak jak i w innych przypadkach, właściciel prowadził własne gospodarstwo, które stanowiło istotne wsparcie finansowe i pozwalało utrzymać rentowność piekarni. Najciekawszym elementem tego zakładu był jednak fakt, że jego warsztat znajdował się w piwnicy. Choć nie było to rozwiązanie zupełnie wyjątkowe, w Karlinie nie istniała żadna inna piekarnia o takiej konstrukcji. Taki układ wiązał się z wieloma trudnościami: koniecznością transportu drewna opałowego na dół, wynoszenia szlaki na zewnątrz, pracą w pomieszczeniu pozbawionym światła dziennego oraz ograniczeniami wynikającymi z przepisów przeciwpożarowych, które ostatecznie doprowadziły do częściowego zakazu wypieków w tego typu miejscach.

Problemy te sprawiły, że Müseler miał trudności z wynajęciem lub sprzedażą piekarni. Dopiero trzy lata po jego śmierci, w 1940 roku, nieruchomości nabył karliński piekarz Ernst Baseler, prowadzący własny zakład przy ulicy Białogardzkiej 10. Ze względu na konieczność przebudowy piekarni przy Rynku, w pierwszych latach wykorzystywał jedynie znajdujący się tam sklep, natomiast wypieki transportowano z jego zasadniczego zakładu.

W kolejnym odcinku opowiemy o następnych piekarniach działających na terenie miasta.

KRZYSZTOF SZCZECIŃSKI

LITERATURA:
KÖRLINER ZEITUNG 02/03 1981 „DAS HANDWERK IN KÖRLIN“ BERICHT ÜBER DIE KÖRLINER BÄCKEREIEN UND KONDITIONERIE ERNST BASELER, ERICH KAAPKE UND WALTER STRENZKE

Seniorom z życzeniami

Z okazji Dnia Seniora w Karlińskim Ośrodku Kultury odbyło się spotkanie pełne radości i wspólnej zabawy. W wydarzeniu udział wzięli seniorzy z terenu gminy, a także burmistrz Karlina – Piotr Woś, który złożył wszystkim obecnym serdeczne życzenia.

Jednym z punktów programu było rozstrzygnięcie konkursu „Mój pupilek w obiektywie”, zorganizowanego przez Miejską Radę Seniorów. Laureatom

wręczono nagrody i dyplomy. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa fotografii wykonanych przez Seniorów.

Uroczystość uświetniły występy artystyczne, które wprowadziły zgromadzonych w doskonały nastrój. Nie zabrakło również tańców i wspólnej zabawy, które na długo pozostaną w pamięci uczestników.

Życzymy wszystkim seniorom, aby każdy dzień był tak samo radosny i pełen dobrej energii jak ten!

OD GLINIANYCH TABLICZEK PO E-BOOKA

HISTORIA KSIĄŻKI

17 listopada dzieci z klasy V „A” ze Szkoły Podstawowej w Karlinie podczas zajęć biblio-

tecznych udały się w niezwykłą **PODRÓŻ ŚLADAMI KSIĄŻKI** – od najstarszych zapisów na gli-

nianych tabliczkach przez papirusowe zwoje i średniowieczne manuskrypty, aż po współczesne publikacje cyfrowe.

W pierwszej części spotkania uczestnicy obejrżeli specjalnie przygotowaną prezentację multimedialną, dzięki której poznali wiele fascynujących pojęć związanych z historią piśmiennictwa.

Dowiedzieli się m.in., czym jest codex – czyli pierwowzór dzisiejszej książki, czym różni się colofon od strony tytułowej oraz jakie znaczenie w średniowiecznych manuskryptach miały iluminacje, bordiury czy floratury.

W części warsztatowej uczniowie mogli poczuć się jak prawdziwi średniowieczni iluminatorzy. Każde dziecko ozdabiało pierwszą literę swojego imienia, tworząc własną, kolorową iluminację inspirowaną dawnymi rękopisami.

Zajęcia były połączeniem nauki i twórczej zabawy, a ich celem było nie tylko przybliżenie dzieciom dawnych form książki, ale również uświadomienie, jak niezwykłą drogę przeszła ona, zanim stała się współczesnym e-bookiem.

DZIEŃ PEŁEN BAJEK

Z okazji Dnia Postaci z Bajek biblioteka w Karlinie w dniach 4, 5, 6 i 12 listopada zorganizowała wyjątkowe spotkania dla przed-

szkolaków z grup: Liski, Króliczki, Leśne Skrzaty oraz podopiecznych z NOREW w Karlinie.

Dzieci, opiekunowie oraz pra-

cownicy wcielili się w ulubione bajkowe postacie, tworząc niepowtarzalną atmosferę, pełną magii i radości. W trakcie spotkania przedszkolaki miały okazję posłuchać bajek, a następnie uczestniczyć w różnorodnych zabawach. Dzieci układały bajkowe

puzzle, zgadywały bohaterów, dopasowywały cienie do obrazków, a także tańczyły do rytmu wesołych melodii. Wszyscy świetnie się bawili, a uśmiech na twarzach maluchów był najlepszym dowodem na to jak bardzo kochają świat bajek.

Tygryski w bibliotece

19 listopada bibliotekę w Karlinie odwiedziła grupa przedszkolna Tygryski, które z ogromną ciekawością poznawały świat książek oraz tajniki pracy bibliotekarza. Już od pierwszych chwil mali goście wykazywali duże zainteresowanie tym, jak wygląda biblioteka „od środka” – gdzie znajdują się książki, jak się je wypożycza oraz jakie zadania wykonują pracownicy na co dzień.

Jednym z najważniejszych punktów spotkania było czytanie opowiadania pt. „Franklin i Książka Z Biblioteki”. Dzieci z uwagą wy-

śluchali historii o żółwiku, który uczył się odpowiedzialności i szacunku do wypożyczonych książek. Opowieść stała się doskonałym pretekstem do rozmowy o tym, dlaczego warto dbać o książki i jak należy się z nimi obchodzić.

Po wysłuchaniu opowiadania przedszkolaki z zapałem zabrały się do tworzenia ilustracji inspirowanych przygodami Franklina. Mamy nadzieję, że to doświadczenie zachęci najmłodszych do częstszych odwiedzin i odkrywania fascynującego świata książek.

AUTORSKA PREZENTACJA

W październiku gościem karlińskiej Biblioteki był Piotr Piłarski – poeta i aktor, który od lat porusza publiczność swoją poezją.

Podczas recitalu artysta zaprezentował dwadzieścia cztery wiersze wydane w antologii z cyklu „Szuflada” – „ANIMUS – Serce moje”, czyli głęboką, pełną emocji opowieść o miłości, przyjaźni i wrażliwości na piękno.

Poezji towarzyszyła ponadczasowa muzyka Fryderyka Chopina, która nadała spotkaniu wyjątkowego klimatu. Było to niezwykle wydarzenie, które na długo pozostanie w pamięci uczestników – pełne emocji, refleksji i ciepła.

Dary do czytania

Dzięki hojności czytelników biblioteka w Karlinie otrzymała w darze ogromną liczbę książek zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci. Zbiory zostały wzbogacone o literaturę o wysokiej wartości merytorycznej i artystycznej, która z pewnością zachwyci każdego miłośnika książek.

Serdecznie dziękujemy wszystkim darczyńcom i zapraszamy do korzystania z nowych zasobów biblioteki.

Pieniądze na lektury

W roku 2025 kolejny raz Karliński Ośrodek Kultury w Karlinie (Biblioteka) otrzymał dotację z Biblioteki Narodowej w kwocie 10000,00 zł, za którą zakupiono 300 książek dla dorosłych i dla dzieci.

Projekt „Dofinansowano ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025”

Jego zadaniem są: „Dofinansowania dla bibliotek publicznych na zakup nowości oraz usługi zdalnego dostępu do książek w formatach e-booków i/lub audiobooków i/lub synchrobooków – Priorytet 1, Kierunek interwencji 1.1. w ramach NPRCz 2.0”.

Lekcja w bibliotece

W ramach lekcji bibliotecznej, młodzież z NOREW w Karlinie z Oddziału VII oraz ze Szkoły Przystosowującej do Pracy wzięła udział w zajęciach tematycznych poświęconych jesieni. Spotkanie miało na celu rozwijanie percepcji wzrokowej, motoryki małej, kreatywności oraz umiejętności słuchania i koncentracji. Podczas zajęć uczniowie układali puzzle z jesiennymi motywami – drzewami i jeżami, co sprzyjało integracji i ćwiczeniu logicznego myślenia, kolorowali liście i jeże, co pozwoliło im wyrazić siebie oraz utrwalić barwy jesieni. Nasi goście wysłuchali również opowiadania pt. „WICHER” ze zbioru Opowieści o porach roku, które wprowadziło ich w klimat jesienną przyrody i pobudziło wyobraźnię.

W obiektywie

Dzieci ze Zwartowa zajęły I i II miejsce w konkursie **Talenciaki** organizowanym przez Karliński Ośrodek Kultury. Gratulujemy!

W obiektywie

Pasowani na uczniów

W szkołach podstawowych w **Karwinie**, **Karścinie** i **Daszewie** odbyły się uroczystości pasowania na uczniów klas pierwszych. Wydarzenia te były ważnym momentem dla najmłodszych, którzy oficjalnie zostali przyjęci do grona uczniów. Gratulujemy wszystkim pierwszacom i życzymy wielu sukcesów, wytrwałości w nauce oraz radości z odkrywania świata!

Daszewo

Karwin

Karścino

ŚWIATOWY DZIEŃ TABLICZKI MNOŻENIA

21 listopada, w Szkole Podstawowej im. Macieja Rataja w Karwinie, uczniowie obchodzili Dzień Tabliczki Mnożenia – święto, które przypomina nam, że matematyka może być świetną zabawą!

Była to doskonała okazja, aby sprawdzić swoją znajomość tabliczki mnożenia, poćwiczyć szybkie liczenie i... przekonać się, że liczby naprawdę da się polubić.

Warto pamiętać, że dobra znajomość tabliczki mnożenia to nie tylko szkolny obowiązek – to umiejętność, która przydaje się każdego dnia!

W obiektywie

Leśnik u dzieci

Szkołę Podstawową w Daszewie i działające przy niej przedszkole odwiedziła pani Kasia z Nadleśnictwa Białogard, która opowiedziała o swojej pracy. Przez ciekawe zabawy i aktywności przekazała dzieciom ogrom wiedzy o roślinach i zwierzętach żyjących w lesie.

ŚWIATOWY DZIEŃ WCZEŚNIAKA

17 listopada w Szkole Podstawowej im. Macieja Rataja w Karwinie uczniowie obchodzili Światowy Dzień Wczesniaka, którego symbolem jest kolor fioletowy. W ramach akcji wszyscy przyszli ubrani właśnie w tym kolorze, okazując wsparcie i solidarność z wczesniakami oraz ich rodzinami.

Dzieci obejrzały krótki film edukacyjny, dzięki któremu dowiedziały się, kim są wczesniaki, z jakimi wyzwaniami mogą się mierzyć oraz jak ważna jest specjalistyczna opieka.

Dużo radości sprawiły im także zajęcia plastyczne, podczas których tworzyli fioletowe prace związane z tematyką dnia.

„Nauka – lepsze jutro!”

W Szkole Podstawowej w Karlinie trwa niezwykle inspirujący projekt „Nauka – lepsze jutro!”, który otwiera przed uczniami szerokie możliwości rozwoju i odkrywania własnych pasji. To inicjatywa, która dodaje skrzydeł, pobudza ciekawość i sprawia, że nauka staje się prawdziwą przygodą.

W ramach projektu uczniowie biorą udział w różnorodnych zajęciach pozalekcyjnych, takich jak „Młody chemik”, gdzie poprzez eksperymenty poznają świat nauk ścisłych. Rozwijają również umiejętności kluczowe dla przyszłości – podczas zajęć z przedsiębiorczości, kodowania i programowania uczniowie uczą się kreatywności, logicznego my-

ślenia i samodzielnego rozwiązywania problemów.

Dużym zainteresowaniem cieszą się także zajęcia z gier plan-

szowych, które wspierają rozwój logicznego myślenia, strategii, współpracy i zdrowej rywalizacji.

Szczególnym elementem projektu są zajęcia rozwijające kompetencje zielone, które uczą świadomego i odpowiedzialnego podejścia do środowiska. Dzięki nim uczniowie zdobywają wiedzę o ekologii, zrównoważonym rozwoju i codziennych działaniach, które realnie wpływają na przyszłość planety.

Projekt obejmuje także wsparcie specjalistyczne: zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne oraz dodatkowe zajęcia z języka angielskiego, które pomagają uczniom przełamywać trudności i budować pewność siebie.

Z ogromną radością obserwujemy, jak uczniowie rozwijają swoje talenty, podejmują wyzwania i z uśmiechem patrzą w przyszłość. Bo właśnie taka jest misja tego projektu – dawać młodym ludziom szansę na lepsze jutro.

Wycieczka do Warszawy

Uczniowie klas ósmych ze Szkoły Podstawowej w Karlinie wzięli udział w wycieczce do Warszawy, podczas której uczestniczyli w lekcji wiedzy o społeczeństwie i zwiedzili miejsca związane z funkcjonowaniem państwa.

Młodzież miała możliwość odwiedzenia Pałacu Prezydenckiego oraz zapoznania się z pracą Kancelarii Prezydenta RP. Serdecznie podziękowania należą się senatorowi Januszowi Gromkowi za oprowadzenie po izbach Sejmu i Senatu oraz za przybliże-

nie uczniom codziennej pracy parlamentarzysty.

Podziękowania należy skierować także do burmistrza Karlina Piotra Wosia oraz dyrektora Beaty Pawlik za wsparcie i pomoc w organizacji wyjazdu.

W listopadzie uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Karlinie wzięli udział w zajęciach integracyjno-kulinarnych realizowanych we współpracy z SOS Wioską Dziecięcą w Karlinie. Spotkanie było doskonałą okazją do wspólnego gotowania, rozmów i budowania pozytywnych relacji między uczniami.

Zajęcia miały na celu rozwijanie umiejętności kulinarnych, współpracy, samodzielności oraz otwartości na innych. To wartościowy czas spędzony w przyjaznej atmosferze, który na długo pozostanie w pamięci uczestników.

ZAJĘCIA W WIOSCE SOS

SP W KARŚCINIE

Andrzejkowa zabawa

Podczas tegorocznych Andrzejek Szkoła Podstawowa w Karścinie wypełniła się śmiechem i zapachem pysznych przekąsek. To wszystko za sprawą Rady Rodziców, która przygotowała bogato zaopatrzone bufet pełen pysznych przekąsek.

Z kolei Samorząd Uczniowski zadbał o zabawę, organizując malowanie twarzy, które przyciągało zarówno młodszych, jak i starszych uczniów. Nie zabrakło oczywiście tradycyjnych andrzej-

kowych wróżb – każdy mógł sprawdzić, co przyniesie mu przyszłość. Ogromnym zainteresowaniem cieszył się również kiermasz, na którym można było znaleźć wiele drobiazgów przygotowanych specjalnie na tę okazję. Podziękowania należą się Radzie Rodziców oraz Samorządowi Uczniowskiemu za zaangażowanie w andrzejkowe obchody, dzięki czemu były pełne magii i dobrej zabawy.

W Karlińskim Ośrodku Kultury odbyła się XI sesja Miejskiej Rady Seniorów. W obradach wzięli udział przedstawiciele Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, którzy zaprezentowali Seniorom kampa-

nię edukacyjną realizowaną w ramach Projektu Doradztwa Energetycznego.

W swoim wystąpieniu omówili m.in. problem zanieczyszczenia powietrza – jego źródła, przyczyny i konsekwencje – a także zasady selektyw-

nej zbiórki odpadów, dostępne programy dofinansowań na inwestycje proekologiczne oraz sposoby unikania oszustw związanych z tego typu inicjatywami.

Seniorki rozmawiały również z sekretarzem

gminy oraz dyrektorami jednostek o minionych jak i nadchodzących wydarzeniach, a także przedstawiły swoje postulaty dotyczące działań, które mogą poprawić komfort życia osób starszych – i nie tylko – na terenie całej gminy.

Centra Usług Społecznych wspierają

Dzięki unijnemu projektowi „Tworzenie i rozwój istniejących Centrów Usług Społecznych i dostarczanych przez nie usług wchodzących w zakres interwencji EFS+”, udało się nie tylko przekształcić dawny MGOPS w Centrum Usług Społecznych, ale przede wszystkim realnie zwiększyć dostępność, jakość i różnorodność świadczonych usług.

I to widać na co dzień. Dwa pojazdy do transportu indywidualnego Door-to-door kursują niemal bez przerwy, a nowoczesne opaski w ramach systemu teleopieki już udowodniły, że naprawdę mogą uratować życie. Uczestnicy projektu chwalą sobie zarówno wsparcie sąsiedzkie, jak i profesjonalną pomoc opiekunów specjalistycznych. Dużym zainteresowaniem cie-

szy się również wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, która ułatwia codzienne funkcjonowanie osobom niesamodzielnym. W ramach projektu działa również mieszkanie treningowe, które pozwala uczestnikom w bezpiecznych warunkach uczyć się samodzielności i przygotowywać do bardziej niezależnego życia. – To nie jest tylko projekt. To realna zmiana w codziennym życiu mieszkańców – mówi Katarzyna Gryszun, dyrektor CUS w Karliniu. Ze wsparcia skorzystało ponad pół setki osób niesamodzielnym, w tym osoby starsze, z niepełnosprawnościami i przewlekłe chore oraz ponad 20 opiekunów i asystentów.

Projekt realizowany jest w partnerstwie Gminy Karlino i Fundacji 4Future z Łodzi, przy dofinansowaniu z Europejskiego Funduszu Społecznego+ w ramach programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021–2027.

Profilaktyka to podstawa

W dniach 12-14 listopada w Karlińskim Ośrodku Kultury odbył się cykl warsztatów „Zatrzymać osteoporozę” dla osób 50+.

Pierwszy dzień poświęcono dzieci wspierającej mocne kości – omówiono rolę wapnia, witaminy D oraz zasady zbilansowanego żywienia. Drugiego dnia fizjoterapeuta zaprezentował proste

ćwiczenia wzmacniające i równoważne oraz zasady profilaktyki upadków. Ostatnie spotkanie dotyczyło rozpoznawania objawów osteoporozy, badań kontrolnych i zdrowych nawyków.

Warsztaty cieszyły się dużym zainteresowaniem i dostarczyły uczestnikom wiedzy pomocnej w codziennej profilaktyce.

Aktywni seniorzy z Gościnka

Koło Gospodyń Wiejskich Gościńki zakończyło cykl wyjątkowych działań skierowanych do seniorek i seniorów w ramach projektu „Razem dla seniorek i seniorów – Budowanie Lokalnych Sieci Wsparcia i Samoorganizacji”, którego grantobiorcą był Zachodniopomorski Sejmik Osób Niepełnosprawnych.

Projekt obfitował w różnorodną, inspirującą aktywność. Już

pierwsze zajęcia dostarczyły seniorom wielu pozytywnych wrażeń – pod okiem Marty Sobczak-Jensen uczestnicy tworzyli swoje wiszące ogrody. W kolejnych tygodniach odbyły się warsztaty tworzenia drzewek szczęścia z naturalnych materiałów, a także zajęcia „Tworzymy Mandałę”, podczas których powstały piękne, kolorowe i niepowtarzalne prace.

Nie zabrakło także zajęć ruchowych. Seniorzy wzięli udział

w energetycznych ćwiczeniach fitness prowadzonych przez Magdalenę Grzesiak z MGym Fitness.

Dużym zainteresowaniem cieszyło się również szkolenie „Dojrzała partycypacja” przeprowadzone przez Grzegorza Reszkę. Uczestnicy dyskutowali o roli seniorów w życiu społecznym, o znaczeniu dialogu międzypokoleniowego oraz o tym, jak doświadczenie osób starszych może realnie wpływać na rozwój lokalnej społeczności.

Seniorzy odwiedzili Normobarię Pyszka, gdzie wzięli udział

w warsztatach „Harmonia ciała i ducha”. Uczestnicy mogli doświadczyć dobroczynnych właściwości komory normobarycznej – wyższego ciśnienia, zwiększonej zawartości tlenu i wodoru, co wspomaga regenerację, poprawia krążenie i korzystnie wpływa na samopoczucie.

Dzięki zaangażowaniu prowadzących, koordynatora projektu Marty Ruskowiak i przede wszystkim samych uczestników projekt „Aktywni+” w Gościnku stał się piękną przestrzenią spotkań, twórczej pracy, ruchu i relaksu.

W obiektywie

Burmistrz Karlina Piotr Woś wraz z zastępcą Magdaleną Jaworską-Dużyńską na zaproszenie członkiń Klubu Seniora BSM uczestniczyli we wspólnym świętowaniu z okazji Międzynarodowego Dnia Seniora.

PROJEKT EDUKACYJNY ZS KARLINO DOCENIONY PRZEZ WUP SZCZECIN

Nowoczesny zawód w Karlinie

W Zespole Szkół w Karlinie trwa intensywna realizacja projektu edukacyjnego „Nowoczesny Zawód to Twoja Przyszłość!”, którego celem jest rozwijanie kompetencji uczniów i przygotowanie ich do świadomego funkcjonowania na rynku pracy. Szkoła stawia na praktyczne umiejętności, nowoczesne metody i działania, które inspirować młodzież do odkrywania pasji, a jednocześnie przekładają się na ich przyszłe kwalifikacje zawodowe.

W ramach projektu uczniowie uczestniczą m.in. w zajęciach rozwijających umiejętności matematyczno-przyrodnicze i humanistyczne, które pozwalają im poszerzać wiedzę poprzez doświadczenia, eksperymenty oraz twórczą pracę projektową. Dużym zainteresowaniem cieszy się również **koło gier planszowych** – niezwykła przestrzeń, w której strategiami, logiką i rywalizacją buduje się zdolność analitycznego myślenia i pracy zespołowej. Z kolei **zajęcia z języka branżowego** dają młodym ludziom realną przewagę na rynku pracy, osuwając ich z profesjonalnym słownictwem wykorzystywanym w mechatronice, grafice, poligrafii czy sektorze technologicznym. Niewątpliwą wartością dodaną projektu są też cykliczne zajęcia laboratoryjne na Politechnice Koszalińskiej, poprzez które promujemy kontynuację nauki na lokalnej uczelni

wyższej – jednej z najlepszych w regionie.

To właśnie różnorodność działań sprawia, że projekt w Karlinie jest zauważany szerzej niż tylko lokalnie. **Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie docenił zaangażowanie szkoły**, wybierając projekt ZS Karlino jako jeden z przykładów dobrych praktyk we wdrażaniu Funduszy Europejskich. WUP zaprosił szkołę do udziału w tworzeniu materiałów promocyjnych wideo, które ukażą się w mediach społecznościowych oraz na stronie

internetowej urzędu.

Powstaną krótkie, 15-30-sekundowe filmy w formie nowoczesnych rolek (reels/shorts), pokazujące efekty wsparcia z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – z udziałem uczniów, nauczycieli i beneficjentów projektu. Producent materiałów został wyłoniony w postępowaniu przetargowym przez WUP Szczecin. Celem filmów jest podkreślenie realnych zmian, inspirowanych historią i konkretnych rezultatów, które europejskie środki przyniosą młodym ludziom.

Wizyta w firmie Thales – nauka poprzez doświadczenie

Jednym z kluczowych elementów projektu był **wyjazd studyjny**, w którym w dniach 3-4 listopada 2025 r. wzięło udział 18 uczniów technikum. Młodzież odwiedziła firmę **Thales** – międzynarodowe konsorcjum specjalizujące się w produkcji dokumentów rządowych i kart płatniczych.

Uczniowie mieli możliwość zapoznania się z pełnym procesem wytwarzania nowoczesnych, zaawansowanych technologicznie produktów:

- kart płatniczych,
- paszportów i dowodów osobistych,
- praw jazdy,
- dokumentów zabezpieczonych unikalnymi wzorami i systemami ochrony.

Z bliska obserwowali pracę linii produkcyjnej, oglądali najnowsze systemy zabezpieczeń, a także poznali rozwiązania stosowane w wielu krajach na świecie. Pierwszy dzień wizyty był intensywną nauką o technologii, bezpieczeństwie i odpowiedzialności, jaką niesie praca w branży poligraficzno-technologicznej.

Dругiego dnia młodzież uczestniczyła w **warsztatach HR**, które poprowadziła specjalistka ds. rekrutacji. Uczniowie dowiedzieli się, jak tworzyć profesjonalne CV, jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej i jak zachowywać się podczas

spotkania z rekruterem. Poznali też zasady funkcjonowania firmy i wartości, które Thales szczególnie podkreśla: rozwój pracowników, szkolenia, dofinansowanie studiów, dbanie o atmosferę, integrację i zdrowy work-life balance.

Wjazd zakończył się wieczornym zwiedzaniem Gdańska, gdzie uczniowie – przyszli graficy i poligrafowie – mieli okazję podziwiać miejskie murale, techniki druku wielowarstwowego, łączenie materiałów oraz innowacyjne formy cięcia laserowego.

Łączymy edukację z przyszłością

Projekt realizowany w ZS Karlino pokazuje, że szkoła może być miejscem, w którym młodzież rozwija zainteresowania, zdobywa praktyczne umiejętności i poznaje nowoczesne technologie.

Połączenie zajęć dydaktycznych, warsztatów kompetencyjnych, kół zainteresowań i wizyt studyjnych sprawia, że uczniowie z Karlina są coraz lepiej przygotowani do wejścia na rynek pracy – pewni siebie, świadomi i gotowi na wyzwania przyszłości.

Fundusze Europejskie

Dofinansowane przez Unię Europejską

Gmina Karlino realizuje projekt Nowoczesny Zawód to Twoja Przyszłość w ramach programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Dofinansowanie projektu z UE: 820 382,62 zł

www.mapadotacji.gov.pl

Umowa na praktyki

23 października Justyna Syga – dyrektor Zespołu Szkół w Karlinie podpisała list intencyjny o współpracy z firmą KORPO Sp. z o.o., reprezentowaną przez prezesa Alexandra Kramera.

Współpraca obejmuje kształcenie zawodowe uczniów technikum i branżowej szkoły I stopnia, otwierając przed nimi nowe perspektywy rozwoju zawodowego – od praktyk i staży po zdobywanie realnych umiejętności w środowisku nowoczesnego przedsiębiorstwa.

Wyjście z Klasą!

Zespół Szkół w Karlinie po raz kolejny udowadnia, że edukacja to nie tylko lekcje w klasie, ale także żywe doświadczenia, kontakt ze sztuką i spotkanie z kulturą. Szkoła uzyskała dofinansowanie w ramach przedsięwzięcia „Wyjście z Klasą!” Ministerstwa Edukacji Narodowej, dzięki któremu uczniowie mogą uczestniczyć w inspirujących wyjazdach i warsztatach kulturalnych.

Program MEN obejmuje finansowanie jednodniowych wyjazdów do instytucji kultury – teatrów, muzeów, galerii, centrów nauki – a także wydarzeń, które łączą edukację, sztukę i historię. Celem przedsięwzięcia jest uatrakcyjnienie procesu nauczania oraz rozwijanie kompetencji społecznych, kulturowych i twórczych młodzieży. Program wspiera realizację podstawy programowej i otwiera uczniom drogę do po-

znawania dziedzictwa narodowego oraz osiągnięć nauki w sposób praktyczny i angażujący.

Co ważne, dzięki „Wyjściu z Klasą!” dostęp do kultury staje się szerszy i bardziej egalitarny – niezależnie od miejsca zamieszkania uczestników.

Przedsięwzięcie będzie realizowane do końca 2025 roku, a karlińska szkoła już teraz intensywnie z niego korzysta.

Teatr, emocje i wielka sztuka

W sobotę 29 listopada grupa 50 uczniów Zespołu Szkół w Karlinie, wraz z opiekunami, wybrała się do Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie. Młodzież obejrzała spektakl „Chcesz się bawić? Zadzwoni!” – pełną napięcia, prawdziwie „dorosłą” sztukę, która skłania do refleksji i rozmów o relacjach, odpowiedzialności i ludzkich wyborach.

Dla wielu uczniów była to

pierwsza okazja, by zobaczyć profesjonalny teatr dramatyczny od środka, a dla innych – inspiracja do poznawania kultury wysockiej z nowej perspektywy.

Patriotyzm, muzyka i historia – warsztaty w Karlinie

Uczniowie ZS Karlino uczestniczyli również w warsztatach pieśni patriotycznych oraz warsztatach historyczno-muzycznych, przygotowanych we współpracy

z Karlińskim Ośrodkiem Kultury. Wzięło w nich udział ponad 100 uczniów.

To wydarzenia, które łączą edukację muzyczną z historią i lokalną tradycją. Młodzież pracowała z instruktorami, poznawała kontekst poszczególnych pieśni i ich znaczenie w budowaniu tożsamości narodowej, a także miała szansę przeżyć wspólne muzykowanie – coś, co integruje i rozwija emocjonalnie bardziej niż jakiejkolwiek szkolne zadanie.

Kultura jako ważna część edukacji

„Wyjście z Klasą!” pokazuje, jak ogromne znaczenie mają doświadczenia kulturowe w procesie nauczania. Uczniowie nie tylko zdobywają wiedzę, ale także rozwijają wrażliwość, uczą się współpracy, dyskusji i refleksji.

Zespół Szkół w Karlinie po raz kolejny udowadnia, że potrafi mądrze wykorzystywać pozyskane środki i dbać o wszechstronny rozwój młodych ludzi!

Matematyka zachwyca

Czy można spojrzeć na świat tak, aby dostrzec w nim równania, symetrie i ukryte proporcje? Uczniowie Zespołu Szkół w Karlinie udowadniają, że tak – i to w imponujący, niezwykle kreatywny sposób.

Młodzież wzięła udział w prestiżowym, międzynarodowym konkursie fotograficznym „Matematyka w Obiektywie”, organizowanym przez Uniwersytet Szczeciński. To jeden z największych projektów popularyzujących matematykę poprzez sztukę obrazu.

Wyzwanie konkursowe polegało na wykonaniu fotografii lub stworzeniu obrazu z wykorzystaniem sztucznej inteligencji, który pokazuje, jak matematyka przenika nasze codzienne życie.

Uczniowie szukali jej w naturze, architekturze, detalach miasta, a nawet w przedmiotach codziennego użytku. Każda praca musiała zostać opatrzona intrygującym tytułem oraz krótkim komentarzem wyjaśniającym, jakie zjawisko czy wzór matematyczny udało się uchwycić.

Okazało się, że młodzi karlińscy twórcy mają nie tylko oko do kadrów, lecz także świetne wyczucie matematycznej logiki. W ich fotografiach znalazły się złote podziały, spiralne układy, rytmiczne powtórzenia i geometryczne harmonijne kompozycje.

Karlińska szkoła z dumą czeka teraz na ogłoszenie wyników konkursu. Trzymamy kciuki za naszych młodych fotografów i życzymy powodzenia w rywalizacji międzynarodowej!

Wyjście z klasą

Pucharowe sukcesy

Zawodnicy MŁUKS wzięli udział w zawodach w Białogardzie, w Pucharze Bałtyku im. Miecysława Lisa, osiągając świetne wyniki.

Zabawy z mocowaniem:
• Szymon Kwiatkowski – 1 miejsce,
• Hanna Czesnowska – 2 miejsce,

• Franciszek Sobieraj – 2 miejsce,
• Nikola Pietras – 3 miejsce,
• Zahar Kosiński – 2 miejsce,
• Aleksandra Duźba – 3 miejsce,
• Patryk Tomczyk – 3 miejsce,
• Michalina Sucharczuk – 3 miejsce,
• Maja Łuszczek – 1 miejsce,
• Sebastian Soroka – 11 miejsce.

Młodzik:
• Jan Czesnowski – 5 miejsce,
• Mikołaj Michniewicz – 1 miejsce,
• Wojciech Tomczyk – 2 miejsce.

Wielkie brawa dla wszystkich zawodników za odwagę, walkę do końca i wzorowe reprezentowanie klubu!

W obiektywie

Wracają z pucharami

Uczennice Szkoły Podstawowej w Daszewie – **Maja Bielinska** i **Lena Kubiak** oraz uczennica Szkoły Podstawowej w Karlinie – **Iga Zarzycka**, uczestniczyły w XVI Międzynarodowym Turnieju Tańca „Time for Dance 2025”. Gratulujemy zdobytych osiągnięć!

Ruch to zdrowie

W ramach działań promujących aktywny styl życia wśród osób starszych Regionalne Centrum Turystyki i Sportu zorganizowało marsz nordic walking.

Uczestnicy wydarzenia wyruszyli na trasę w otoczeniu pięknych, jesiennych krajobrazów, korzystając z walorów ruchu na świeżym powietrzu oraz sprzyjającej aury.

Spacer przebiegł w miłej i pe-

lnej zaangażowania atmosferze. Seniorzy mieli okazję nie tylko do aktywności fizycznej, lecz także do integracji i rozmów w przyjaznym gronie.

Zwieńczeniem wydarzenia było wspólne spotkanie na kręgielni, podczas którego uczestnicy mogli skosztować tradycyjnych pieczonych ziemniaków. Spotkanie stanowiło połączenie rekreacji, relaksu i integracji.

Powód do dumy!

Pochodząca z Karlina **Maja Marcinkowska**, utalentowana młoda piłkarka wypożyczona w tym sezonie do Akademii Piłkarskiej Kotwica, **ponownie została powołana na zgrupowanie kadry wojewódzkiej U-13!**

To ogromne wyróżnienie i dowód na jej ciężką pracę, determinację oraz sportową pasję. Gratulujemy Mai oraz jej bliskim – takie osiągnięcia naszych młodych mieszkańców napawają nas dumą i pokazują, że sport w Gminie Karlino rozwija się na wysokim poziomie.

Trzymamy kciuki za kolejne sukcesy i z przyjemnością będziemy śledzić dalszą drogę sportową Mai!

Wędrówka z Włóczykijem

Blisko 170 uczestników, w tym całe rodziny, indywidualni piechurzy oraz dzieci i młodzież z różnych placówek edukacyjnych z Koszalina i okolic, przeszło trasę z Lubiechowa do Karlina, by wspólnie cieszyć się pięknem jesiennego przyrody i aktywnym wypoczynkiem!

Po dotarciu do Karlina i odwie-

zeniu kilku ciekawych punktów, na wszystkich czekała pyszna grochówka w gościnnych progach Karlińskiego Ośrodka Kultury, a następnie – niezwykła opowieść o lokalnych tajemnicach: „O tym, jak to naprawdę z tą ropą było”

Organizatorem wydarzenia było **SKKT PTTK WŁÓCZYKIJE**,

które przygotowało trasę rajdu oraz przeprowadziło konkursy krajoznawcze i sprawnościowe. Komendantem Rajdu była Doro- ta Nadowska – karliński nauczyciel-terapeuta.

To był dzień pełen ruchu, radości i wspólnej przygody! Dziękujemy za wizytę i zapraszamy ponownie.

Nagroda dla medalistki

Burmistrz Karlina Piotr Woś wraz z zastępcą Magdaleną Jaworską-Dużyńską wręczyli nagrody **Angelice Arendacz** oraz jej trenerowi **Roberlai Wallen**, za znakomite osiągnięcia sportowe.

Na przełomie września i października, w Sokółce Angelika uzyskała tytuł Młodzieżowej wicemistrzyni Polski w Boksie Olimpijskim Kobiet 2025 w kategorii do 54 kg.

To efekt ciężkiej pracy, determinacji i pasji – zarówno zawodniczej, jak i jej trenera. Jesteśmy dumni, że tak utalentowana sportsmenka reprezentuje naszą gminę!

Nagrody za osiągnięcia sportowe

Podczas obrad sesji Rady Miejskiej Piotr Woś – burmistrz Karlina, zastępca burmistrza Magda- lena Jaworska-Dużyńska oraz przewodnicząca Rady Beata Kle- puszewska wręczyli nagrody

Zosi i Otyli Reimann za osiąga- ne sukcesy sportowe.

Otylia uzyskała srebrny medal podczas Mistrzostwa Polski w Jakubowicach w kategorii kuce. Natomiast Zosia Reimann zdoby-

ła srebrny medal podczas Ogól- nopolskiej Olimpiady Młodzieży w Baborówku oraz srebrny medal podczas Mistrzostw Polski na dużych koniach.

Gratulujemy!

Dopłacą za oszczędzanie energii:

Rozmowa z doradcą energetycznym, Wojciech Butrymem, pracownikiem Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Szczecinie:

– Na początek porozmawiajmy o samym Projekcie Doradztwa Energetycznego 2.0. Czym jest PDE i dlaczego warto się nim zainteresować?

– Projekt Doradztwa Energetycznego 2.0. realizowany jest przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie we współpracy z 16. partnerami, którymi są Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w tym WFOŚiGW w Szczecinie. Projekt finansowany jest z Funduszy Europejskich z Programu FEnIKS 2021-2027.

Celem projektu jest wspieranie osób fizycznych, samorządów i przedsiębiorców w działaniach poprawiających efektywność energetyczną i zwiększających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz elektromobilności.

Naszym zadaniem jest dostarczanie rzetelnej i bezpłatnej wiedzy na temat źródeł finansowania oraz dostępnych programów wsparcia. Pomagamy wskazać dostępne technologie, ocenić opłacalność inwestycji oraz poinformować beneficjenta jak odbywa się proces pozyskiwania dofinansowania.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego pracuje czterech doradców energetycznych, dwie osoby biurze w Szczecinie na ul. Solskiego 3 oraz dwie osoby w biurze w Koszalinie na ul. Zwycięstwa 111.

– A jak osoba prywatna może skorzystać z takiego doradztwa?

– To bardzo proste. Wystarczy skontaktować się z doradcą energetycznym działającym przy

WFOŚiGW telefonicznie, mailowo albo poprzez formularz na stronie internetowej Doradztwa Energetycznego. Można też umówić się na indywidualne spotkanie w siedzibach funduszu lub w trakcie spotkań informacyjnych organizowanych w gminach. Doradztwo jest całkowicie bezpłatne. Kontakt mailowy do naszego biura to doradztwo@wfos.szczecin.pl

– Zejdźmy teraz na poziom praktyczny – zacznijmy od wymiany źródła ciepła.

– Najpopularniejszym programem jest wciąż „Czyste Powietrze”, który oferuje dofinansowanie do wymiany starego kotła na nowoczesne źródło ciepła, jak pompa ciepła czy np. kocioł na pellet. Co istotne program wspiera również modernizację całego budynku, więc można połączyć wymianę źródła ciepła z jego termomodernizacją. Przy niskich dochodach gospodarstwa domowego można otrzymać dofinansowanie nawet do 170 tys. zł.

– Docieplenie – jakie prace są objęte dofinansowaniem i na jakich warunkach?

– Można uzyskać wsparcie na ocieplenie ścian zewnętrznych, stropu, podłóg, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej czy też na rekuperację czyli wszystko, co wpływa na zmniejszenie strat ciepła w naszym budynku. Dofinansowanie może sięgać nawet 100% kosztów kwalifikowanych w przypadku najuboższych gospodarstw domowych. Należy jednak zaznaczyć, że w tym programie warunkiem ubiegania się o dotacje jest wykonanie audytu energetycznego, który określi nam aktualny stan energetyczny budynku

oraz wskaże nam zakres prac niezbędnych do wykonania dla prawidłowego procesu termomodernizacji. Audyt to nie tylko dokument, ale również gwarancja, że inwestycja będzie opłacalna i rzeczywiście przełoży się na niższe rachunki za ogrzewanie i większy komfort życia.

– Czy osoby budujące nowy dom też mogą liczyć na jakieś formy wsparcia?

– Tak, ale nie z programu „Czyste Powietrze” który skierowany jest do budynków już istniejących. Dla nowo budowanych można skorzystać z programu „Moje Ciepło”, który umożliwia dofinansowanie zakupu i montażu pomp ciepła. Osoby fizyczne na potrzeby budynku mieszkalnego wybudowanego po 1.01.2021 r. mogą otrzymać dofinansowanie do zakupu i montażu gruntowej pompy ciepła w kwocie 21 tys. zł oraz 7 tys. zł do montażu pompy powietrze-woda i powietrze-powietrze.

– A elektromobilność? Co z dofinansowaniem do zakupu samochodów elektrycznych?

– W tym obszarze działa już program „Nasze auto”, który oferuje dopłaty do zakupu, leasingu lub wynajmu długoterminowego do samochodów elektrycznych. Dla osób fizycznych oraz jednoosobowej działalności gospodarczej można uzyskać dofinansowanie do kwoty 40.000 zł dla pojazdów osobowych oraz 70.000 zł dla pojazdów ciężarowych do 3,5 tony. Kwota dotacji uzależniona jest od kilku kwestii, ale tutaj potrzebna jest indywidualna kalkulacja dla danego beneficjenta.

– Na terenie województwa mamy też wiele miejscowości popegeerowskich. Czy planowane są dedykowane programy dla tych terenów?

– Tak, wkrótce rusza nowy, wyjątkowo potrzebny w naszym województwie program dedykowany obszarom po byłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych. To osobista inicjatywa i autorski projekt Prezesa Waldemara Miśko. Jako wieloletni samorządowiec, doskonale rozumiem on wyzwania, z jakimi mierzą się mieszkańcy i chce realnie pomóc ludziom w sfinansowaniu termomodernizacji, a co za tym idzie – w trwałym obniżeniu kosztów utrzymania ich domów. Obecnie prowadzimy pilotaż, a pod koniec roku planowany jest otwarty nabór wniosków.

Program będzie skierowany do wspólnot mieszkaniowych, które przy wsparciu swoich gmin będą mogły ubiegać się o środki na odnawialne źródła energii i poprawę efektywności energetycznej w budynkach wielorodzinnych. To nie tylko inwestycja w infrastrukturę, ten projekt ma głęboki wymiar społeczny. Trafia w miejsca naznaczone trudną transformacją gospodarczą z początku lat 90., kiedy po upadku PGR-ów tysiące osób straciły pracę, a szanse na rozwój znacznie się zmniejszyły. Formą wsparcia w programie ma być dotacja pokrywająca nawet 100% kosztów kwalifikowanych dla wspólnot mieszkaniowych. Priorytetowo traktowane będą te, które zdecydowały się w pełni przejść na odnawialne źródła energii, np. gruntowe lub powietrzne pompy ciepła, wspomagane fotowoltaiką czy turbinami wiatrowymi.

Już teraz blisko dwie trzecie samorządów w regionie zadeklarowało chęć udziału w programie.

– Jak widzimy, opcji wsparcia jest naprawdę wiele, a pomoc doradców energetycznych może znacząco ułatwić podjęcie właściwych decyzji.

Czy wiesz, że w naszej gminie działa

EcoHarmonogram?

więcej informacji w gminie lub na www.ecoharmonogram.pl

Pobierz teraz

BEZPŁATNĄ APLIKACJĘ

i korzystaj z harmonogramu wywozu odpadów

W TWOIM TELEFONIE!

→ wyszukiwanie harmonogramu po adresie
→ zawsze aktualny harmonogram w telefonie
→ powiadomienia o terminie odbioru odpadów komunalnych
→ eko-edukacja - jak sortować śmieci

Aplikacja dostępna na systemy:

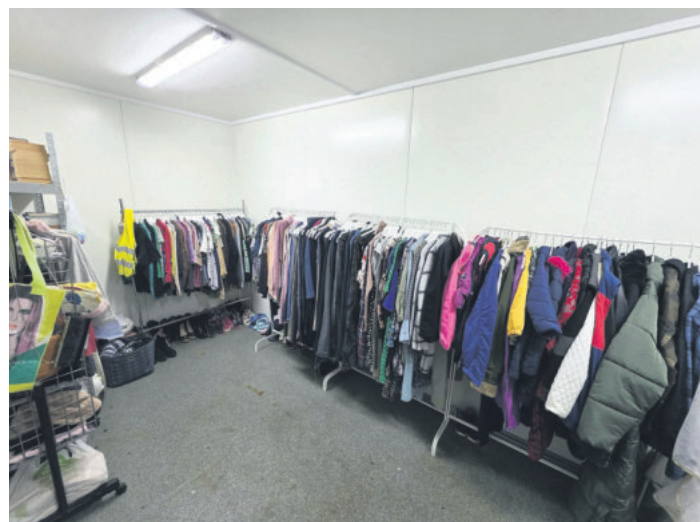
W obiektywie

Podziel się odzieżą

Karlinie ruszył projekt On-Eko – charytatywna akcja, która daje ubraniom drugie życie zamiast smutnego finału w koszu. Jak to działa?

Do punktu możecie przynieść ubrania w dobrym stanie i od razu wybrać coś dla siebie, a to wszystko kompletnie za darmo! Obecnie zachęcamy do przyniesienia rzeczy sezonowych, czyli kurtek, ciepłych swetrów, czapek i szalików!

Przypominamy, że rzeczy, którymi chcecie się podzielić powinny być czyste, zadbane i w dobrym stanie.

On-Eko mieści się na PSZOK w Karlinie, ul. Kołobrzaska 4A – dokładny harmonogram znajdziecie na profilu na Facebooku Mini On-Eko Karlino.

JAK SEGREGOWAĆ? ZASADY SEGREGACJI ODPADÓW. BĄDŹ EKO!

PAPIER	SZKŁO	BIO	METALE I TWORZYWA SZTUCZNE	ZMIESZANE
WRZUCAMY: ✓ opakowania z papieru i tektury ✓ gazety, czasopisma i ulotki ✓ książki ✓ papier biurowy	WRZUCAMY: ✓ butelki po napojach i żywności ✓ słoiki ✓ szkło opakowania po kosmetykach	WRZUCAMY: ✓ odpadki warzywne i owocowe ✓ resztki jedzenia ✓ gałęzie drzew i traw ✓ skoszona trawa, ściła, ściółka ✓ ściółka i kora drzew	WRZUCAMY: ✓ butelki plastikowe ✓ nakrętki, kapsle i zaległości od lekarstw ✓ plastikowe opakowania, toaletki, worki foliowe ✓ kartony po mleku i sokach ✓ pudełka po żywności ✓ folia aluminiowa ✓ opakowania po kosmetykach, artykułach higienicznych, zabawkach	WRZUCAMY: ✓ wszystko czego nie można wrzucić do pozostałych pojemników, o co nie jest odpadem niebezpiecznym
NIE WRZUCAMY: ✗ odpady higieniczne np. ręczniki papierowe / szufla chusteczek ✗ kartony po mleku i napojach ✗ papier kolorowy ✗ powłoki folii ✗ metale czyste ✗ opakowania po lekarstwach i produktach budowlanych	NIE WRZUCAMY: ✗ ceramika, porcelana, porcelanki ✗ szkło szklarskie i żaroodporne ✗ szkło z zawartością szkła ✗ żarówki, świetlówki i reflektory ✗ opakowania po lekarstwach, preparatach kosmetycznych i preparatach sanitarnych ✗ kable i szufla	NIE WRZUCAMY: ✗ drewno i kamienie ✗ pozostałości z żywności ✗ drewno impregnowane ✗ szkło i odpady zwierząt	NIE WRZUCAMY: ✗ opakowania po lekarstwach ✗ zużyte baterie i akumulatory ✗ pułki po farbach i lakierach	NIE WRZUCAMY: ✗ przedmiotowe laki i chemikalia ✗ zużyte sprzęty elektroniczne i AGD ✗ zużyte baterie i akumulatory ✗ metale i inne odpady niebezpieczne ✗ odpady budowlane i rolnicze ✗ zużyte opony